

Nr 726

av herr Andersson i Storfors m. fl.
angående skogsgödslingens inverkan på miljön.

Varje år vräks miljoner ton kemiska giftämnen ut över världens åkerjordar och på många håll också i och över våra skogar inte minst i Sverige. Gödselspridningen över våra skogar kommer enligt uppgifter att starkt ökas under de närmaste åren.

Vi vet att förnyelsen av skog i stor utsträckning sker genom självsådd i form av sådd eller plantering till 55 procent. Produktionshöjande åtgärder röjning, stamkvistning, gödsling av skog på fastmark är ett annat kontroversiellt ämne. Gödselgivorna har ökat från 61 kg kväve per hektar 1962 till 132 kg per hektar 1970 och tycks enligt vad som uppges, komma att ske med cirka 150 - 175 kg i framtiden. Gödslingen väntas arealmässigt öka i omfattning. 80 000 hektar behandlades åren 1969 - 1970. Spridningen sker nästan uteslutande med flyg. Man är alltmer intresserad av att använda ammoniumnitratgödsling i stället för ureagödsling.

Flygverksamheten väntas öka. Den har i allt väsentligt samband med spridningen av bekämpningsmedel och gödselmedel. Man väntas behöva cirka 1 000 skogsflygplatser totalt för att täcka de arealer som beräknas komma i fråga för gödsling, och årligen byggs ungefär 50 nya.

Man vet inte exakt hur markvegetationen förändras, men tydligen blir den frodigare. Om gödslingen inte upprepas återfar vegetationen sitt utseende efter 3 - 5 år. Markfaunan synes påverkas ringa och tillfälligt av skogsgödslingen. Den gödslade vegetationen ger mer foder åt viltet är normalt under den tid effekten varar.

Olyckor i samband med spridning har inträffat och drabbat vilt och tamboskap som kommit i direkt kontakt med preparatet. Mycket höga doser kan visserligen ge dödliga effekter på skogsfågel, men försök visar att skogsfågeln som regel inte är intresserad av preparatet, även när det förekommer i kornform.

Ammoniumnitratgödslingen kan i vissa terränger orsaka märkbart nitratläckage till grundvattnet och därmed vattendragen. Genom slarv vid upplagsplatser och spridning kan nitrat tillföras vattnen. Undersökningar över läckaget av kväve från gödslad skogsmark till vattendragen hör utökas, samtidigt som det uppenbarligen behövs mera kunskap om vad olika kvävetillskott betyder för vattendragens eutrofiering. Som bakgrund behövs det emellertid också mera kunskap om avrinningsvattnet från ogödslad skogsmark i olika faser av beståndsutvecklingen. Myrmarkernas bidrag till vattendragens kväveinnehåll är också otillräckligt känt, trots att de sannolikt svarar för en stor del av kvävetransporten i vattendragen.

Kalhuggning och hyggesbränning medför ofta nitratbildning i marken, liksom naturens motsvarande åtgärder, stormfällning och skogsbrand. Farhågorna för att skogsgödslingen skulle ytterligare förvärra dessa problem kan enligt experternas uppfattningar inte förnekas.

Även om vissa utredningar pågår på ett flertal av de områden som beröres i motionen bör enligt vår uppfattning speciella undersökningar ske gällande skogsgödslingens inverkan totalt på vår miljö.

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning gällande skogsgödslingens inverkan på miljön, våra vattendrag, grundvattnets förorening samt gifternas inverkan på vilddjursstammen samt på tamboskapen.

Stockholm den 26 januari 1972

KARL-GUSTAV ANDERSSON (s)

i Storfors

HOLGER MOSSBERG (s)

MAGNUS PERSSON (s)

i Karlstad

V. WIKNER (s)

ELVY NILSSON (s)

i Sunne

VIOLA SANDELL (s)

ARVID ESKEL (s)

BIRGER NILSSON (s)

i Östersund

SVEN LINDBERG (s)

OVE KARLSSON (s)

i Malung

TORSTEN FREDRIKSSON (s)